

ZE SOCIALISTICKÝCH ARMÁD

PŘECHOD K POUŽITÍ jaderných zbraní V OPERACI

Při vedení boje s použitím jen konvenčních zbraní je nejdůležitějším okamžikem přechod k použití jaderných zbraní. Jak úspěšně budou použity vlastní jaderné zbraně a do jaké míry bude zabráněno hromadným ztrátám po jaderných úderech nepřítele, závisí v podstatě splnění cílů operace.

Hlavním úkolem vojsk v průběhu vedení boje je tedy

- včas zjistit zámysl nepřítele k použití jaderných zbraní,
- maximálně snížit účinnost jaderného úderu nepřítele,
- udržovat vlastní vojska v neustálé pohotovosti k rychlému přechodu k použití jaderných zbraní.

—☆—

Včasné zjištění zámyslu nepřítele k použití jaderných zbraní ztěžuje technicky kvalitní stránka dnešních prostředků jaderného napadení. Na základě toho použití prvního jaderného úderu vyžaduje poměrně krátký čas, který závisí na takticko-technických datech prostředku a na potřebném čase k upřesnění úkolu. Po obdržení signálu k použití jaderných zbraní může nepřítel dosáhnout prvního úderu za

- 30—60 min. u raketových útvarů,
- 10—20 min. u dělostřelectva,
- 20—30 min. u letounů - nosičů taktického letectva, které jsou v 5—15 min. pohotovosti na letišti 300—400 km od fronty, 50—60 min. v 30—40 min. pohotovosti.

Lehce zjistitelné příznaky, podle nichž je možné spolehlivě určit stupeň příprav nepřítele k použití jaderných zbraní, neexistují. Řada opatření může však o tom svědčit, např.:

- vyvedení vojsk z blízkosti pravděpodobných objektů, na něž budou použity jaderné zbraně,
- zvětšení rozptýlení vojsk a objektů týlu,
- vyvádění obyvatelstva z měst,
- zesílení ženiijního budování prostorů rozmístění druhých sledů, záloh, objektů v týlu atd.

Příznakem uvedení prostředků jaderného napadení na nejvyšší stupeň pohotovosti mohou být

— změny v režimu prověrky raket a letadel,

— práce skladů a základů, kompleta-
ce jaderné munice,

— zvýšení počtu pohotovostních hlíd-
kujících letounů ve vzduchu,

— zvýšení aktivity rádiových sítí,

— vzletnutí vzdušných VS apod.

Hromadné odpálení mezikontinentál-
ních raket se současným startem strate-
gického letectva svědčí o tom, že kon-
venční válka přerůstá v jadernou.

K včasnému zjištění všech příznaků a
opatření nepřitele je nutné, aby velitelé
a štáby všech stupňů soustředili hlavní
úsilí organických i přidělených sil a pro-
středků průzkumu. Jen tak bude možné
přehodnotit nepřitele a současně zabezpečit
uchování bojeschopnosti všech prvků ope-
rační sestavy.

—★—

**Snížení účinnosti jaderného úderu ne-
přitele** lze dosáhnout jednak vedením
neustálého boje s jeho prostředky jader-
ného napadení, jednak zvýšením odolnosti
vojsk a objektů tlu.

Hlavním cílem boje s prostředky jader-
ného napadení nepřitele v období bez-
jaderné bojové činnosti je zmařit, popří-
padě maximálně oslabit jeho první hro-
madný úder. Proto hlavním principem zů-
stává platná zásada jaderné války —
neustále zjišťovat a okamžitě ničit vše-
chny prostředky jaderného napadení ne-
přitele. Vzhledem k jejich značnému počtu
je nutné hlavní pozornost věnovat zjišťo-
vání a ničení jaderné munice na základ-
nách a ve vyčkávacích prostorech, raket
na odpalovacích základnách.

Jedním z hlavních prostředků zjišťování
a ničení je **letectvo**:

— dvojice stíhacích bombardérů může
za jednoho vzletu zničit odpalovací zaří-
zení taktických nebo operačních taktic-
kých raket,

— roj stíhacích bombardérů může uml-
čet baterii atomových kanónů v palebném
postavení,

— dvě letky bombardovacího letectva
mohou umlčet raketový oddíl v prostoru
bojového rozmístění.

V bezjaderném období může být po-
užito k ničení všech zjištěných cílů do 70
až 75 % letounů stíhacího bombardova-
cího a bombardovacího letectva; z nich

asi 30—50 % se plánuje k boji s prostřed-
ky jaderného napadení.

Dále se používají **speciální odřady**,
které vytvářejí především s tankových jed-
notek čelní divize prvosledových armád.
Využívají průlomu a mezer v bojových se-
stavách nepřitele, pronikají do prostorů
rozmístění nebo na osy přesunu prostřed-
ků jaderného napadení a ničí je rozhod-
nou ztečí. Hlavním objektem jsou taktické,
při úspěšném rozvinutí útoku v hloubce
i operační prostředky jaderného napadení.
Armáda může vyslat z divizí 1. sledu 6—8
odřadů do hloubky 30—80 km.

Je-li obtížné zjistit nepřátelské cíle
v hloubce vzdušným průzkumem a není
o nich dostatek přesných údajů, nutných
k jejich zničení palebnými prostředky, je
účelné k ničení používat **vzdušné výsadky**.
V závislosti na charakteru objektu, jeho
ochraně a obraně i na hloubce rozmístění
vysazuje se k jeho ničení operační nebo
taktický vzdušný výsadek. Takovými ob-
jekty mohou být základny a armádní sklady
jaderné munice, polní pohyblivé sklady,
místa speciálních zbraní, místa velení, le-
tiště atd.

K narušení velení prostředků jaderného
napadení se používají **radiotechnické pro-
středky**.

Zvýšení odolnosti vojsk a objektů tlu
se dosahuje

— jejich rozptýlením,
— maximálním využitím ochranných a
maskovacích vlastností terénu,
— ženijní úpravou terénu,
— pečlivě organizovaným operačním a
taktickým maskováním,
— vedením rozhodného a vysoce ma-
névrového boje.

Kromě toho musí být vojska neustále
připravena k likvidaci následků po ne-
přátelských jaderných úderech.

—★—

**Stálá pohotovost k rychlému přechodu
k použití jaderných zbraní** závisí na

— vysokém stupni pohotovosti raketov-
ých vojsk a letectva k použití jaderných
zbraní,

— na připravenosti vojsk k okamžité-
mu využití jejich výsledků.

Přechod k použití jaderných zbraní je
nejdůležitější součástí rozhodnutí velitele
za vedení boje s použitím jen konvenčních
zbraní. Proto již v rozhodnutí při zahájení
operace velitel určuje a v jejím průběhu
upřesňuje objekty napadení jadernými
zbraněmi, rozčlenění zásob jaderné a che-
mické munice, stupeň bojové pohotovosti
raketových útvarů a letectva, úkoly vojsk

1. sledu pro případ použití jaderných zbraní. Konvenční munici používají raketové útvary frontu a armád jen v omezené míře (nedostatečná účinnost, snížená pohotovost k použití jaderných zbraní); nemůže-li být použito letectva, mohou být plánovány jejich úderu na místa velení, sklady jaderné munice, letiště a jiné důležité objekty.

Kromě úkolů k vedení boje s použitím jen konvenčních zbraní **určuje velitel v rozhodnutí**

— **raketovým útvarům:**

- objekty ničení v prvním jaderném úderu,
- mohutnost a druh výbuchů,
- stupeň pohotovosti odpalovacích zařízení a jaderných raket,
- zahájení a trvání prvního jaderného úderu,
- přemístění v průběhu boje;

— **letectvu:**

- předpokládané cíle při přechodu k použití jaderných zbraní,
- množství letectva, předurčeného k úderům,
- stupeň pohotovosti a pořadí činnosti v prvním jaderném úderu;

— **armádám (svazkům):**

- objekty, které budou zničeny v prvním jaderném úderu v pásmu jejich činnosti prostředky frontu (armády),
- množství přidělené jaderné a chemické munice,
- stupeň pohotovosti raketové brigády (oddílů) a pořadí prvního použití jaderných zbraní.

První jaderný úder může být zahájen kdykoliv po zahájení války. Jeho příprava a zahájení má však některé zvláštnosti. Např. v průběhu boje se vytvářejí příznivé podmínky k účinnému použití taktických raket. Kromě toho v důsledku častých a náhlých změn situace zvyšuje se i úloha velitele armády při určování objektů v prvním jaderném úderu. Rozhodnutí k prvnímu použití jaderných zbraní ve všech případech závisí na rozhodnutí velitele frontu, který se řídí směrnicemi Hlavního velení.

Změny situace v průběhu vedení boje s použitím konvenčních zbraní, zničení nejdůležitějších zjištěných objektů nepřítel, ztráty vlastních prostředků jaderného napadení — vyžadují neustálé upřesňování prvního jaderného úderu. Proto velitel a štáb jsou povinni:

- vést neustálý, cílevědomý průzkum,

— hodnotit prostředky jaderného napadení nepřítel a pravděpodobnost jejich použití,

— zjišťovat nové objekty, vhodné k ničení vlastními jadernými zbraněmi,

— upřesňovat úkoly raketovým útvarům a letectvu pro případ prvního hromadného úderu a nepřipustit snížení stupně jejich bojové pohotovosti,

— v souladu se situací zvyšovat pohotovost vojsk k vedení boje s použitím jaderných zbraní,

— pravidelně zabezpečovat raketové útvary a letectvo meteorologickými údaji,

— zabezpečit nepřetržité velení vojskům, zejména raketovým útvarům a letectvu.

V pohotovosti k prvnímu jadernému úderu musí být všechna odpalovací zařízení raketových útvarů a nejméně 25 až 30 % podpůrného letectva, tj. všechny letouny - nosiče. Předurčené letouny jsou udržovány v pohotovosti čís. 2. Jaderné rakety raketových brigád, předurčené k prvnímu odpálení, jsou udržovány v pohotovosti čís. 2 a 3, taktické rakety jsou v četách technického zabezpečení. Tento stav pohotovosti letectva a raket umožňuje zahájit první jaderný úder za 20—40 minut po obdržení úkolu. S přihlédnutím ke koeficientu technické pohotovosti může být použito v prvním jaderném úderu do 80—90 % všech odpalovacích zařízení raketových útvarů frontu a do 80 % letectva, vyděleného k použití jaderné munice.

Předurčené síly a prostředky budou provořadými cíli jaderných i jiných úderů nepřítel; k jejich zjištění soustředí i hlavní úsilí průzkumu. Proto v bezjaderném období bojové činnosti je hlavním cílem zabezpečit skrytý přesun raketových útvarů, maskovat jejich prostory bojového rozmístění, spolehlivě je chránit před úderu nepřátelského letectva a organizovat ochranu i obranu před jejich napadením nepřátelskými vzdušnými výsady a diverzními skupinami. To platí v plné míře i pro letectvo.

K úspěšnému rozvinutí bojové činnosti po prvním jaderném úderu je důležité rychle použít jaderné a chemické zbraně ke zničení nově zjištěných důležitých objektů nepřítel. To je možné zabezpečit rozčleněním jaderné a chemické munice. Dostatečná pohotovost k druhému a třetímu odpálení raket je zajištěna, budou-li připraveny

— operačně taktické rakety

- 3 rakety v četách technického zabezpečení oddílů,
- 6 raket v technické baterii raketové brigády.

- nejméně 9 raket v každé armádní a frontové pohyblivé raketové technické základně;
 - taktické rakety
 - po 6 raketách v četách technického zabezpečení divizi,
 - nejméně 20 v armádní 16 ve frontové pohyblivé raketové základně;
 - letecká munice
 - navíc spotřeba na první dva dny útoku na pohyblivé raketové technické základně letecké armády.
- Při takovém rozčlenění jaderné munice je možné uskutečnit druhé odpálení
- operačně technických raket za 2 až 3 hodiny,
 - taktických raket za 1—1,5 hod. (bez raket, které měly být odpáleny v prvním jaderném úderu a z různých důvodů k tomu nedošlo).
- Opakovaný start letounů-nosičů je možné uskutečnit nevelkými skupinami již za 60—90 minut po přistání na letišti.

—★—

Po obdržení souhlasu k použití jaderných zbraní předá velitel stanovené sig-

nály raketovým útvarům, letectvu a upřesní úkoly vojskům 1. sledu se zvláštním zřetelem na rychlé využití výsledků jaderných úderů. Vzhledem k objektům úderu, tempu útoku a času úderu určuje bezpečnostní vzdálenost; přitom pozornost věnuje těm směrům, kde se úspěšně rozvíjí útok.

Podal-li se nepříteli předejít vlastní vojska v použití jaderných zbraní, přechod vlastních vojsk k použití jaderných zbraní, může probíhat ve velmi těžkých podmínkách. Bude nutné obnovit velení vojskům, zjistit výsledky jaderného a chemického napadení nepřitele, obnovit bojeschopnost zasažených svazků a útvarů, přijmout celou řadu nových rozhodnutí v souladu se složitou situací.

První jaderný úder bude za této situace oslaben. Čas jeho zahájení bude závislý především na rychlém obnovení velení raketovým útvarům. Zahájení úderu z iniciativy velitelů brigád, oddílů a baterií operačně taktických i taktických raket podle dříve stanovených úkolů (možná zastaralých) nemůže vést k úspěchu a je proto nepřipustné. Právo rozhodnout o prvním použití jaderných zbraní v takové situaci bude mít pravděpodobně velitel armády.